

Nya möjligheter i
kommande
forskningsproposition

Torgny Persson
Skogsindustrierna

10

SIFFROR OM SVENSK SKOGSINDUSTRI

140 000

personer över hela Sverige är sysselsatta inom skogsindustrin.

30 000

Jobb inom välfärdssektorn kan finansieras av skatten från anställda inom skogsnäringen.

93 MILJONER

TON CO₂e

bidrar den svenska skogsindustrin med varje år i klimatnytta. 2023 uppgick Sveriges territoriella utsläpp av växthusgaser till 44,2 miljoner ton.

400 000 000

skogsplanter planteras varje år i Sverige.

184 MILJARDER KRONOR

var exportvärdet för trä, massa, papper och viss förädling, 2023.

70 PROCENT

av Sverige består av skog. 3 procent av Sveriges mark är bebyggd.

DUBBELT UPP

Idag finns dubbelt så mycket trä i den svenska skogen jämfört med hur det såg ut på 1920-talet.

42 MILJARDER KRONOR

uppgick skogsindustrins investeringar till mellan åren 2021-2023.

96 PROCENT

av energin som används i svensk skogsindustri är biobränsle – alltså fossilfri!

66 PROCENT

av Sveriges fjärrvärme baseras på skogsbränslen. Det betyder att många svenska hem, skolor och sjukhus värms upp fossilfritt.

Forsknings- och utvecklingsbehovet har sammanställts i Skogsnäringens Forskningsagenda – framtagen av forskarsamhället och skogsnäringen gemensamt.

Ett hundratal personer har bidragit genom workshops, referensgrupper och arbetsmöten.

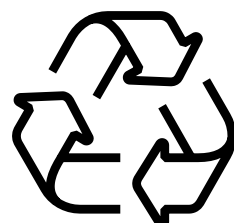

Så bidrar skogsnäringen till Globala målen och Gröna given

Hållbarhet

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet, till nytta för hela samhället.

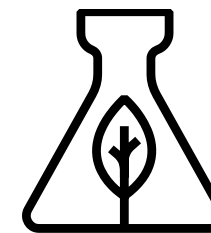
Cirkularitet

Skogen och dess produkter ingår i ett evigt kretslopp.

Resurseffektivitet

Hela trädet används – varje del där den genererar störst värde.

Fossilfrihet

Förnybara skogsråvaran har en nyckelroll i det fossilfria samhället.

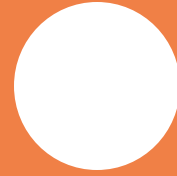
Vi ser att följande forskningsprioriteringar banar väg för omställningen

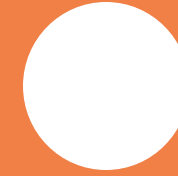
Ökad tillväxt av skogsråvara i ett digitaliserat skogsbruk som är långsiktigt hållbart, som säkerställer fungerande ekosystem och biologisk mångfald, och som minimerar risker för skador och bränder.

Ökad andel trä i byggandet som en betydande och kostnadseffektiv klimatåtgärd och som en självklarhet i hållbar samhällsutveckling.

Fler biobaserade material och produkter som ersättning för fossila alternativ, och för att bana väg för ökad mängd biobaserade lösningar på nya marknader.

Utvecklade produktionsprocesser som grund för fortsatt global konkurrenskraft, och för att säkra en effektiv användning av skogsråvara och energi.

MEN...

med mer forskning och utveckling kan vi öka takten för att nå ett cirkulärt, biobaserat och resurseffektivt samhälle.

A man with curly hair, wearing a white button-down shirt, is smiling and looking down at a table. He is reaching for a piece of food from a brown paper bowl. On the table are several white disposable cups, some with wooden spoons, and another brown paper bowl. The background is a blurred indoor setting, possibly a cafe or restaurant.

Skogsnäringens
forsknings-
agenda

Forsknings- och innovationspolitiska propositionen

Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta

(Prop. 2024/25:60) <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2024/12/prop.-20242560>

Övergripande sammanfattning

- **Största satsningen någonsin på forskning**
 - Anslagsökning: 1,5 miljarder 2025, 2,5 miljarder 2026, 4,0 miljarder 2027, 6,5 miljarder 2028
- **Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation**
- **Tre tydliga utgångspunkter för satsningarna**
 - **Excellens**
 - **Internationalisering**
 - **Innovation**

Forsknings- och innovationsprogram med fokus på cirkulär bioekonomi inklusive skog

- **Ett nytt forsknings- och innovationsprogram med fokus på cirkulär bioekonomi i hela landet**
 - Bidra till grön omställning och beredskap samt stärka den svenska industrins konkurrenskraft
 - Parallell satsning från näringslivet i bioekonomin och landets regioner förväntas förstärka satsningen
- **Nya anslag till Formas: 25 Mkr 2025, 35 Mkr 2026, 60 Mkr 2027, 83 Mkr 2028**

Forsknings- och innovationsprogram med fokus på cirkulär bioekonomi inklusive skog

Organisationer

- **Fem branschorganisationer**
 - Skogsindustrierna
 - Livsmedelsföretagen
 - LRF – Lantbrukarnas Riksförbund
 - IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
 - TEKO – Sveriges Textil- och Modeföretag
- **Bioekonomiregioner i samverkan**

Omfattning

Sysselsatta i Sverige	425 000
Exportvärde (Mkr)	763 000
Andel av Sveriges varuexport	30 %
Medlemsföretag (antal)	72 660

Därtill 300 000 privata skogsägare

Nationell forskarskola bioekonomi

- En **tioårig nationell forskarskola** etableras i bred samverkan mellan stat, lärosäten och näringsliv
 - Bidra till bättre konkurrenskraft och grön omställning genom stärkt kompetensförsörjning inom bioekonomi
 - Näringslivet förväntas ha ett aktivt engagemang i utvecklingen av forskarskolan
- **Nya anslag till Formas: 15 Mkr 2026, 20 Mkr 2027, 27 Mkr 2028**

Excellenskluster för banbrytande teknik

- **Stärka svenskt näringsliv och Sveriges konkurrenskraft**
- **Öppen del finansieras av Vetenskapsrådet: Banbrytande teknik**
 - **Framtidens teknikområden**
 - Öppet för många olika teknikområden som forskare själva identifierar och ansöker om
 - Nya anslag till VR: 125 Mkr 2025, 265 Mkr 2026, 420 Mkr 2027, 710 Mkr 2028
- **Strategisk del finansieras av Vinnova: Strategisk teknik**
 - **Strategiska teknikområden** där Sverige redan har en stark position som behöver säkras, nya banbrytande teknikområden där Sverige behöver bygga kompetens och ta en position eller teknikområden av betydelse för att minska sårbarhet och öka motståndskraften mot olika hot
 - Bygger vidare på erfarenheter och samarbetsformer i SIP-satsningen
 - Nya anslag till Vinnova: 62 Mkr 2025, 143 Mkr 2026, 268 Mkr 2027, 537 Mkr 2028
 - Vinnova-rapporten **Strategiska tekniker för Sverige** utgör ett kunskapsunderlag för regeringens fortsatta arbete

Konkurrensutsatta anslag till universitet och högskolor

- De direkta forskningsanslagen till universitet och högskolor ska i högre grad fördelas för att uppnå högre kvalitet i forskningen
- Regeringen eftersträvar därför en större **konkurrensutsättning av de direkta forskningsanslagen** i syfte att höja kvaliteten

Sveriges position inför EU:s nästa ramprogram

- Sveriges position inför EU:s kommande ramprogram för forskning och innovation, FP10, är att **excellens ska utgöra grunden i ramprogrammet**
- Regeringen avser att ta fram en **nationell handlingsplan för att öka svenskt deltagande** i EU:s ramprogram för forskning och innovation samt Euratoms forsknings- och utbildningsprogram

Samgåenden mellan lärosäten

- Profilering och ökad samverkan mellan lärosäten kan öka kvaliteten i den högre utbildningen och forskningen
- Ökad koncentration av kompetens kan stärka utbildnings- och forskningsmiljöerna och öka lärosätenas konkurrenskraft
- **Regeringen ser positivt på att fler universitet och högskolor tar initiativ till samgåenden**, och särskilda samgåendemedel kan bli aktuella för att stödja frivilliga sammanslagningar

Ökad effektivitet och kvalitet i statens forskningsfinansiering

- **Samla ansvaret för utlysning och fördelning av extern statlig forskningsfinansiering hos de primära forskningsfinansiärerna**
 - Till VR, Vinnova, Forte, Formas, Rymdstyrelsen och Energimyndigheten
 - Från ett tjugotal myndigheter som har andra huvuduppdrag
- **Ge VR och Vinnova i uppdrag att utreda och inrätta ett gemensamt ansöknings- och ärendehanteringssystem för alla statliga forskningsfinansiärer**
- **Vetenskapsrådets ämnesråd för naturvetenskap och teknik delas upp i ett ämnesråd för naturvetenskap och ett nytt ämnesråd för teknik**
- **Regeringen avser återkomma avseende FoFin-utredningens huvudförslag om att inrätta tre nya myndigheter och avveckla nuvarande forskningsråd och Vinnova**